

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Bécs évre.....	24 kor. (12 ft.)
Félévre.....	12 (6 „)
Negyedévre.....	6 (3 „)
Egy óra.....	2 (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Az obstrukció.

Kolozsvár, nov. 14.

Valahányszor az ellenzék heves és erővel ellentállásra készül; mindig előáll az azzal, — persze a kormánypárt részéről — hogy a felelőtlen ellenzék végveszedelembe akarja dönteni az országot. Végveszedelem! Ez alatt persze az érthető, hogy a kormány kerül veszedelmébe. A kormány mindig azonosítja magát az országgal. Az ő veszedelme az országnak is veszedelme. Ha a kormánynak fáj a feje, akkor kormánypárti logika szerint fáj az országnak a teste. Minden ember tartsa kötelességének a kormány fejfájását enyhíteni, mert ezt tartják „odaforrás” hazafias dolognak. A hazafiasság tudvalevően vak engedelmességből áll. Minthogy a kormány a vak engedelmességből a legszélsőbb határokig elmegy, ennélfogva a logika örök törvényei szerint a kormány a legesleghazafiasabb ebben az országban. De ne hogy valaki azt higgye, hogy ez az engedelmesség a nemzetnek szól. A nemzet az utolsó tényező ebben az országban. Annak az érdekeit minden pillanatban el lehet ejteni, ha a felsőbb hatalmak kényelme így kívánja és ha a kormány zavartalanul terpeszkedni akar. Ez a magyar királyi hazafiasság volna az, amitől az ellenzéknek el kell némulnia, amikor harcra készül s az ország és a nép érdekeit védeni akarja.

Nem kisebb egyéniség, mint gróf Andrássy Gyula, egy igazi Andrássy utód volt az, aki éppen most megjelent könyvében kifejezésre juttatta azt, hogy minél szélesebb körre terjed ki a királyi hatalom s minél nagyobb befolyása van a kormánynak, annál kisebb a kormány befolyása a népre. Ugy is lehet fordítani ezt a nevezetes tételt, hogy a királyi hatalom növekedésével a népnél, a nemzetnek annál kisebb befolyása van a kormánynak. Mindig is úgy volt és úgy is van ma is, hogy szolgálatra kész kormány, mely csak a maga hatalmának megerősítését tartja szem előtt, egyáltalában nem gondol a nemzeti jogok védelmére, az ország szabadságának és jólétének megerősítésére. Üres szöveggel dobálózik, mondván, hogy mindig és mindenkor csak az ország érdeke lebeg szeme előtt. Sohasem vallja be, hogy csak parancsszóra dolgozik, a felsőbb hatalmak parancsszavára.

S kétszeres veszedelem ez az országra nézve, amióta a 67-es kormányok vezetik az ügyet. Egy nagy, lomha tömeg áll a hátuk mögött, amely semmi egyebet nem tud, mint azt, hogy vak engedelmességgel viseltetik a kormány iránt, oly engedelmességgel, amellyel a kormány viseltetik a felsőbb hatalmak iránt. Mindenre kész ez a többség. Szavazatával ránehezedik az országra, amely roskadozik a teher alatt. Megesik, hogy a suly nagyobb mint amennyit az ország elbírt. A nehézkedés törvényei szerint azután — ha a mérték betelt — a suly egyszersmind a kormánynak is ráesik. S minthogy a nemzet jogainak, a szabadság intézményeinek elbukniuk nem szabad, nem is lehet, elbukik a kormány.

Sokkal kisebb veszedelem ez, mint az, ha a harc hevében, tüzeben a nemzet jogai buknak el. — Hiába trombitálják ki haragú kürtökkel az országba, hogy mindenki meghallja, hogy az ellenzék — ily viszonyok közt az egyetlen képviselője a nemzet akaratának — hazafiatlan dolgot művel, a mikor a kormány elé akadályokat gördít. Tessék az ellenzéknek hátat görbíteni és lássa be, hogy a kormány

nem tehet mást, mint azt, amit felülről megparancsolnak neki. Ha a kormány kényszerhelyzetben van, akkor az országot is kénytelen kényszerhelyzetbe hozni. Az akadémikusok legfőbb azt érik el, hogy török-szakad minden a harc alatt. A kormány nem akar megtörni s ha netalán a nemzet török meg, akkor a felelősséget az ellenzékre hárítja.

Ez a frázis a mentsvára most is a kormánynak. Mindig azt hajtogatja, hogy akkor, ha az ellenzék nagy harcot fejt ki, a felelősség nem az övé. Soha eszébe nem jut, hogy akkor, amikor parancsot kap felülől, férfiasan, felelősségének tudatában (amellyel a nemzetnek tartozik) olyan ellentállást fejtene ki, amely az ország jogait megvédeni hivatva is, alkalmas is volna.

A mostani harc, amelyet obstrukciónak neveznek, a nemzet legdrágább kincseért, a parlamenti szólásszabadságért folyik. Hiába akarják diszkreditálni, hazafiatlansággal vádolni. Mindig az ellenzék mentette meg az országot a veszedelemtől. Most is úgy lesz.

Az E. K. E. választmányi ülése.

Kolozsvár, nov. 14.

Tegnap tartotta az Erdélyi Kárpát-Egyesület rendes havi választmányi gyűlését. Elnökölt Heppes Miklós kir. táblai tanácselnök, jegyzett Kelemen Lajos, előadott Kovács Géza főtitkár. Jelen voltak: Deák Albert dr., Eisler Mátyás dr., Csifó Salamon, Jékely Dániel dr., Merza Gyula, Merza Lajos kir. tanácsos, Magyar Endre igazgató, Szádeczky Gyula dr., Pap Mihály ezredes, Papp Kristóf, Török Imre dr., Gombos Ferenc, Weisz József dr., Tanács József gyógyszerész és Müller Béla főkönyvvizsgáló. A báró Feilitzsch Árpád elnököt helyettesítő Heppes Miklós első alelnök üdvözölte az igazgató-választmányt abból az alkalomból, hogy az évi közgyűlés után ez az első.

A régi választmányi tagokat további buzgó munkára kérte fel, az újonnan megválasztottakat pedig üdvözölte a távollévő elnök nevében is és az ülést megnyitotta. Jelentette a választmány, hogy József Ágost kir. herceg rendkívül megleghangú táviratban köszöntötte meg az egyesületnek a közgyűlés alkalmával hozzá intézett üdvözlését. A választmány hódolatteljes örömmel vette tudomásul a hercegi táviratot. Jelentést tett továbbá az elnök, hogy a muzeumok és könyvtárak országos szövetségének Temesváron tartott közgyűlésére Hermann Antal dr. muzeumi igazgatót küldötte ki az elnökség az egyesület képviselésére. A választmányi ülésről való elmaradásukat kimutatták: Bán Antal postafőnök, Kovács Dezső ref. tanár, Pál István kanonok.

Az elnöki bejelentések után a főtitkár tette meg jelentését az egyesület 2 havi üléseiről, a mely idő alatt tartatott a rendes évi közgyűlés és tisztújítás. A közgyűlésnek előkészítése volt a központi irodának legfőbb feladata. E munka közben lebonyolították három iskolának: a budapesti II. ker. tanítónőképző-intézet, a debreceni II. ref. kollegium, a szamosújvári gimnázium növendékeinek csoportos kirándulásait. A két előbbi intézet különösen meleg hangú átiratban köszöntötte meg a központi irodának és a vidéki osztályoknak fáradozásait. Az említett iskolák kirándulásuk alkalmával a fél Erdélyt beutazták. A közgyűlési határozatok végrehajtottak. A sajtó kimerítően és rokonszenvesen foglalkozott az egyesület évi jelentésével és különösen kiemelte az elnök magas szárnyalású megnyitóját, a mely a turistaszókrat utj formában világította meg, úgy, a hogy az irodalomban eddig még ilyen talpraesetten ismertette nem volt. Hankó Vilmos dr.-nak „Univerzum” című diszunkájához, továbbá Sigerius Emilnek magyar és német nyelven megjelentő turista munkájához az elnökség több képet kölcsönzött ki. Rendeztek egy tanulmányi kirándulást a régi cseppkőbarlang újonnan felfedezett részeinek megtekintésére, továbbá egy nagyobb szabású kirándulást október hó 22. és 23-án a meztől

cseppkőbarlanghoz. Egy korábbi választmányi ülés határozata alapján egy időleges keleti szőnyeg-kiállítás rendeztek, a melyvel sikerült a nagyközönségnek érdeklődését felkelteni. Az „Erdély” folyóirat 9., 10. száma megjelent és szétküldése folyamatosan van. A főtitkár jelentését jóváhagyólag vették tudomásul, egyben köszöntő iratnak küldését mondták ki Czárán Gyula E. K. E. tiszteleti tagnak azért a fáradozásáért, a melyet a meztől kirándulás rendezése körül tanúsított. Merza Gyula főpénztáros tett jelentést ezután a szeptemberi és októberi pénzügyi forgalomról. A szeptemberi tiszta bevétel 1237 K. 35 fillért, az októberi pedig 962 K. 48 fillért tett ki. November hónapra a folyó kiadások levonása után 508 K. 10 fillér maradványt hoztak át. Jóváhagyással tudomásul szolgált.

Örömmel vették tudomásul, hogy az idegen forgalom emelése céljából Herz Jenő vukáni kereskedő a Zsit-völgy táj- szépségeiről albumot ad ki és a jövedelemnek 10 százalékát az egyesületnek ajánlotta. A kiadót az egyesület erkölcsi támogatásában fogja részesíteni. A tszobodoli Lucsiabárlang újonnan felfedezett részére vonatkozólag véleményét kért és kapott az egyesület, amelyek alapján kimondták, hogy a barlanggal foglalkozni turisztikai szempontból nem érdemes. Dr. Sziládi Zoltán egyenedi tanárnak kérését, aki a barlangban ásatásokat hajánna az egyesület támogatásával végezni, alap hiányában teljesíthetnek nem találták. Kimondták, hogy az egyesület az Országos Magyar Szövetség felolvasó és vita-estélyein részt nem vehet, mert az egyesület alapszabályai értelmében politikával nem foglalkozhatik.

Élénk eszmecsere fejlődött ki a Fogaras vármegyei közigazgatási erdészeti bizottságnak javaslatát és határozata felett. Utasították az elnökséget Jékely Dániel dr. indítványára, hogy úgy a Fogaras megyei osztályt, valamint a vidéki többi osztályokat szervezze újra és tegyen lépéseket egy Szolnok-Doboka megyei osztály felállítására iránt, a Brassó megyei osztály kérésére a czeni Árpád-émlékmű rácozatának költségeire gyűjtést indítottak, amely 22 koronát eredményezett.

Ezután jelentést tett a főtitkár az egyesületi muzeum állapotáról. A muzeumi tárgyakat és termeket alaposan kitakarították. A szamosújvári örmény-katolikus egyház himnuszai és egyéb tárgyai, amely magvát képezi az örmény muzeumnak, kiállították. Most van előkészítés alatt a dési és szamosújvári szent Ferenc-rendi zárda himnuszainak kiállítása. Új tárgyak adományozásával gyarapították a muzeumot Szádeczky Lajos dr., Pataky Jenő dr., Haller Károly dr., Jeney Aladár dr., Kapátán Márton káplán, Sántha Angelus zárdafőnök.

A könyvtár pedig öv. Radnóti Dezsőné és Hangay Oktáv 1—1 könyv adományozásával. A választmány köszönetet szavazott az adakozóknak. Hét új tagnak — akik az utolsó választmányi ülés után jelentkeztek — felvétele után a Stein Gábor kiadásában megjelent új erdélyi térképpel foglalkozott a választmány és annak ügyét a gyerekek részére kiadandó EKE képeskönyv ügyével együtt áttették az irodalmi bizottsághoz, azzal a kéréssel, hogy a képeskönyv vonatkozólag a jövő év május haváig a választmányának tegyen jelentést.

Főtitkár javaslatára felhatalmazták az elnökséget egy képeslevezőlap kiállítás rendezésére, abból a célból, hogy meglehessen állapítani, hogy mely természeti szépségről nem készülték levezető-lapok, mert azok az ilyen helyek reklámozására nézve kiválóan alkalmasok. Több kisebb ügy elintézése után az ülés véget ért és azután a választmányi tagok nagy érdeklődéssel tekintették meg Merza Gyula magyarázata mellett a nagy értékű örmény kiállítást.

UJDONSÁGOK.

Megfagyott ember.

Kolozsvár, nov. 14.

Az elmúlt éjszaka fagyott. Bevonult a tél a sző szoros értelmében s az idén először mutatta be az ő rettenetes, életet pusztító hatalmát.

A még imitt-amott zöldelő levelekben megszűnt a nedvek keringése, a millió meg

millió apró kis lepkét, szunyogokat mind elpusztította a néhány óráig tartó fagy. De hát ki fog busolni az amúgy is sárguló leveleken, s az apró szunyogon, a melyeknek amúgy is a rendeltetése, hogy az ősszel együtt ők is elmúljanak? Am az elmúlt éjszakai néhány óráig tartó fagy, a melynek még nem is volt nagy ereje, hiszen alig vont egy milliméternyi jégreógot a vízre, elpusztított egy emberéletet is.

Igen, az első hideg éjszakán megfagyott egy ember. Sütő János.

Hogy ki volt; mi volt, minek azt magyarázni. Aki halálra dermedt az első hideg novemberi éjszaka, mindenki tudhatja, hogy mi volt annak a társadalmi állása. Szegény ember volt. Komisz ember volt. Kivert öreg kutya, a kinek nyáron szállást ad minden bokr, élelmet nyújt minden utszóli vadmalma s akinek az a sorsa, hogy télen elpusztuljon. Végére mi is lehetett az a Sütő János? Bizonyára könnyelmű rossz ember, aki fiatalágában nem keresett. Vagy lehet, hogy keresett, de aztán elverte, ellumpolta, elitta.

Lehet, sőt valószínű, hogy tegnap este is elpálinkázta néhány krajcárját, amit összekoldult s részegen az árokba esvén — megfagyott. Szóval: korhely volt, rossz volt. Lehet az is, hogy szerencsétlen volt. Szép vagyont gyűjtött, de fölemésztette a tűz, vagy elpusztították a gyermekei, öregségére betegség kátogatta meg, nem tudott dolgozni, keresni s nem akadt könyöröltes szivekre, akik szállást adjanak neki. Szóval: szerencsétlen, sorstüdőzött volt.

Azt hiszem, ez jut eszébe mindenkinek, a mikor kutatja, hogy miért és hogyan fagyhatott meg Sütő János, az érmihályfalvi öreg paraszt, de az, hogy akár korhely, akár szerencsétlen volt, mégis csak ember volt Sütő János, az nagyon kevés embernek jut eszébe.

Pedig talán ez volna a lényeges a dolgon. Az, hogy az egész társadalomnak szögyene, hogy az embert — akármilyen legyen is — ott dermedse meg a tél hidege az uton, az árok szélén. Hogy az ember, a teremtes remeke és koronája meg legyen fosztva még attól is, hogy a gyenge novemberi fagy ellen védekezhessen. Hogy legyen falu vagy város, ahol a hajléktalan ne mehet kihelesen tető alá a hideg elől, hanem nyomorultán kelljen neki elpusztulni az utcán.

Sütő János az első áldozata az idén a tél hatalmának. De tudjuk biztosan tavalyról, meg azelőttől, hogy ezután seregestől jönnek majd a hírek, hogy itt vagy ott megfagyott egy ember, vagy egy gyermek, vagy egy egész család is. És a mi humánus társadalomunk sajnálkozik, sopánkodik, meg aztán tanácsokzik is nyakra-főre. De talán egyszer már tenni is kellene valamit?

Első magyar betörő r. t.

Tudósítás a közgyűlésről.

Kolozsvár, nov. 14.

Egy csomó budapesti betörő a szövetségi eszmének hódolva, betörő részvénytársaságot alapított. A banda feje részvényeket adott az egyes tagoknak, akik a betörés sikeréhez megfelelő osztalékokat kaptak. A részvénytársaság tegnap tartotta alakuló közgyűlését, amely méltóképen csakis következőképp folytathat le:

Elnök: A közgyűlést megnyitom és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérem Csombor István és Kecskeméthy Győző urakat. Egyebekben a titkár elő fogja terjesztetni az üzleti jelentést.

Titkár: Az elmúlt első üzletév, bár a nagy keletázsiai háború hatása deprimáló volt a gazdasági viszonyokra, mégis egészben véve nem mondható kedvezőtlennek. A betörő üzletág volt az, mely a legjobban jövedelmezett. Sikertől vidéki kirándulásaink tiszta jövedelmének nagysága arra indit bennünket, hogy eme üzletágra a jövőben még nagyobb súlyt helyezzünk. Lopás osztályunk szintén szép anyagi eredményt mutatott föl. Van szerencsém ezeketán előterjesztetni a mérleget, mely szerint a 165.732 korona 23 fillért kivevő évi jövedelem a következőképp osztassék föl:

Elnök fizetése és jutaléka 12.000 kor. Igazgatóság fizetése 8000 korona.

Titkár fizetése 5000 korona.

Egy hang: Valóságos betörők.

Titkár: Tíz százalékos osztalékra 120 ezer korona, míg a visszararadó 25.732 K. 23 fillér tartalékalapként kezelendő. Végül megjegyzem, hogy a részvénytársaság a rendőrséggel mindenütt a legjobb viszonyt tartja fenn. A társaság részvényeinek a budapesti tőzsdén való jegyzése iránt az intézkedéseket pedig már megtettük.

Miután a jelentést a közgyűlés elfogadta, az elnök zárszavával a közgyűlés véget ért.

A közgyűlés után kedélyes vacsora volt, miközben a részvényesek közt a következő párbeszéd folyt le:

— Te, mit gondolsz, együtt van a pénz a részvénytársaság kasszájában?

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Deák Ferencz-utca 12. szám.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilvántér megállapodás szerint.

Hétfő, november 14.

— Együtt hát, sőt lehet ott még több is. Hja, ja.

— Persze, persze. Hm, [mit szólni hozzá?]

— Meglehetne csinálni. Mi?

— Akár ma? Hisz ezek ugyis be-rugnak!

— Gyertünk, nálád van körfuró?

— Van minden.

Másnap a részvénytársaság a nála el-

követett betörés folytán csődöt mondott.

— (Hirlapirodalom szennációja.)

A fővárosi szennációszita olyan szennáció-járól van szó, a mely a legközvetlenebbül érdekli a vidék közönségét. A hirlapirodalom elismert erőinek közreműködésével indul meg november 26-án a főváros új napilapja: A Nap. Független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása lesz a napnak s már a kora reggeli órákban kapja kézhez a vidéki olvasó. Reggel olvashatja a lap gazdag anyaga és minden rovatában kimerítő közlései sorában a nap egész történetét és kritikáját: a teljes országgyűlést, a politikai információkat, a külföldi s a vidék híreit, színházi, törvényszéki, sport és egyéb eseményeket, továbbá a pontos és teljes társadalmi híreket. A Nap felelős szerkesztője Braun Sándor, főmunkatársa Ábrányi Emil. Politikai ciklikiról élén dr. Vázsonyi Vilmos és Ábrányi Kornél, a magyar publicisztika kitérőjei állanak. Belső dolgozóitársai: Ábrányi Emil, Ábrányi Kornél, Bródy Mihály, Csörgő Hugó, Cholnoky Viktor, Feld Aurél, Gergely István, dr. Hajdu Miklós, Holló Marton, Kemény Simon, Pasztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, dr. Vázsonyi Vilmos. Ez a névsor — élén Braun Sándor szerkesztővel — kész program. Hangban, tartalomban, formában, színében s elevenségben új ez az újság. Külön szennációja, hogy a legkorábban megjelenő újság a legolcsóbb is. Egyes szám ára 2 krajcár, előfizetési ára egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fillér. Az érdeklődőknek A Nap kiadóhivatala (Budapest, VIII. Róka Szilárd-utca 9.) készséggel küld mutatvány-számot.

— (Halálozás.) Öv. Mikl. Józsefné szül. Kállai Zeuszánna életének 67-ik évében e hó 12-én meghalt. Temetése Deák-Ferenc-utca 44. sz. lakásáról e hó 14-ikén délután fél 3 órakor lesz.

— (Képviselő-változás.) A Compagnie des Mines de Transylvanie egeresi szennációjának képviselőt, Szegő Ede lemondása folytán értesüléstünk szerint Grosz Frigyes vette át.

— (Janovics — kolozsvári direktor.) A Szegedi Napló-ból olvassuk: Innen-onnan több mint négy hete, hogy a szegedi színházgató választás ügye a belügyminisztériumban fekszik elintézetlenül. Közben Janovics direktor is és a felelőbb Makó is pályáztak a kolozsvári színházért. Mint jelentették, dr. Lázár György polgármester a napokban hivatalos ügyekben Budapestre utazott és utjának egyik célja az volt, hogy a szegedi színház ügyének akár jobbra akár balra való eldöntését megstírgesse, ne hogy színészünk, a lelkiismeretlen huzavona folytán súlyos kárt szenvedjen. A polgármester még nem tért haza Szegedre, budapesti tudósítónk azonban ma azt sürgönyzi nekünk, hogy a minisztériumban a színház ügyében való döntés csak a napokban várható. A miniszter a szegedi színház sorsát, a kolozsvári igazgató kinevezésével együtt fogja eldönteni és úgy hírlik, hogy a belügyminiszter megfogja semmisíteni a szegedi határozatot, aminek következtében Makó Lajos lesz a szegedi színház, Janovics igazgató pedig a kolozsvári színház igazgatójává nevezetik ki. Tudósítónk jelzi, hogy a szegedi színház ügyében nyert ezen információit Sándor János államtitkártól kapta, ez tehát, ha csak valami közbe nem jön, befejezett dolognak tekinthető.

— (Kérelem.) A „Rongyos Egyet” elnöksége tekintettel a hideg idő beköltésére azon kéréssel járul Kolozsvár adakozó közönségéhez, hogy pénz vagy ruha adományait juttassák a Rongyos Egyetbe, hogy a december első napjaiban megtartandó ruhakiosztáson minél nagyobb számban segíthessen a szegény ruhátlan iskolás gyermekeket. A rakatnelyiség a Papucsi állami millenniumi iskolában van, hova a ruha és egyéb adományok küldését kérjük. Pénzadományokat köszönettel elfogad Weisz Mór pénztárnok.

— (Letartóztatás az anyakönyvvezető előtt.) A szegedi anyakönyvi hivatalban a múlt héten szokatlan dolog történt. Az anyakönyvvezető előtt egy szerelmes pár állott, hogy örök hűséget esküdjenek egymásnak. A szíveket mindenkorra összekapcsoló eskü azonban nem hangzott el, mert időközben megjelent a rendőrség, s mely beleavatkozott a szerelmes ügybe, olyanformán, hogy a vőlegényt letartóztatta. A vőlegény tudniillik katonaszökevény volt, a neve Tóth József, csongrádi illetőségű legény, a ki a szegedi

harmadik honvédszázados negyedik századában szolgált. Addig nem volt a fiúnak semmi baja, míg bele nem szeretett Szógi Piros sándorfalvi leányzóba, aki a szegedi konyhabőlgyek hatalmas gárdájának jelentékeny tagja. A katonát elhatározta, hogy eskü erejével magához kapcsolja szíve tündérét. Szabadságot kért néhány nap előtt és el is bocsátották 2 napra. A vitéz azonban nem jelentkezett se másod, se harmadnap — elhagyta őt, és időközben megtette az előkészületeket esküvőjéhez. Hiába keresték a szökevény katonát, nem sikerült kézrekeríteni. — Ma aztán bamerészkedett menni a városba Tóth József, hogy örökre egyesítse magát a sándorfalvi leánnyal. Bementek a tanukkal együtt az anyakönyvi hivatalba, ott azonban felismerte Csordás őrsparancsnok, a ki a katonát ellen kibocsátott körözés alapján letartóztatta a vőlegényt és átkísérte a parancsnoksághoz.

— (Hajza hamis bankók után.) Nap-nap után majd mindenhol érkezők a feljelentések, hogy hamis pénz van forgalomban hozva s már egész tekintélyes összegre rugó ilyen bűnöl van felhalmozva a rendőrségen. Napok óta keményen foglalkoztatja az aradi rendőrség detektív-osztályát a dévai rendőrfőkapitányuk egy távirata, a melyben azt adta tudni, hogy onnan egy elegáns külsejű, magas termetű férfi nagy csomó hamis husz koronás bankjegyekkel Aradra utazott. A távirat kézhezvétele után az összes detektíveket mozgósították, hogy a hamis pénzzel Aradra tartó utast kézrekerítsék. Az Erdély felől érkező összes személyvonatokat átkutatták, de a keresett utasnak sehol sem találtak nyomára. Végre is azt hitték, hogy a keresett utas kiszállt Aradon, de eltévesztették szem elől, mire a városban indult meg a hajza után. Ez utóbbi feltevést később megerősítette a 47-es számú egyfogatú bérkocsis ama vallomása, hogy a csütörtökön délután 4 órakor Erdély felől érkezett gyorsvonatról egy magas termetű, elegáns külsejű úriember szállt a kocsiába egy jókora nagyságu kezításkával s gyalog ment tovább. Nosza megindult a hajza a bérkocsis által leírt személy után. A detektívek mindenek előtt átkutatták az összes szállókat, de a hamis bankós idegent nem tudták kinyomozni csak pönteken. Az illető a rendőrségen igazolta személyazonosságát. Kiderült, hogy egy vidéki kereskedő, a ki átutaztában egy aradi ismerőst látogatta meg, de hamis bankó nincs nála.

A rendőrség még mindig folytatja a nyomozást s nem adta fel a reményt, hogy a hamis bankókban utazó idegent kézrekeríti, de táviratban értesítette ma a dévai rendőrfőkapitányt, hogy a nyomozásnak mindegyik pozitív eredménye nincsen, de még folyamatosan van a nyomozás, a minek eredményét a rendőrség még egyelőre titokban tartja.

— (Megfűstölt tolvaj.) Eredeti módon bűnhődött meg tegnap este egy tolvaj Radnán. Paracetics rudai körjegyző ugyanis disznótort tartott a napokban és a sok inyecsbító sonkát, kolbászt és hurkát a házában levő kéménybe aggatta. Veszits Milán fuvaros erről tudomást szerzett és tegnap este belopódzott a jegyző házába, behatolt a füstölő konyhába és az ott függő sonkákat kezdte dezmálni. A kémény alatti tűz, melynek füstje volt hivatva a sonkákat konzerválni, már kialvófélben volt s így elég könnyen ment a tolvaj munkája. Időközben azonban a jegyző cselédje szintén bejött a füstölőkonyhába, hogy a tüzet felélessze. A tolvaj a közelgő lépések zajára felmászott a kéménybe, de a szék nyílás miatt nem bírta a kéményen kimászni s amint az újra feléledt tűz csiklandó füstje orrába hatolt, tovább erőlködött, csak hogy most már sem fel, sem le nem bírta mászni. — Késégbesejtő helyzetében aztán iszonyatos ordítózásba tört ki, ami odacsodított a háznapelt, mely a megpörkölt tolvajt csakhamar kiszabadította. A jegyző a pörkült tolvajt, minthogy egyéb kár nem történt, s a megérdemelt büntetést amogy is elvette — szabadon bocsátotta, s ez meg is fogadta, hogy soha többé nem kívánczik idegen sonkára.

— 1500 koronát kereshetnek meg havonként intelligens, jó föllepésű egyének (nők is) egy nagyszabású új irodalmi vállalat terjesztésével. Korvin Mátás Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

x Egy fiatal leány, a ki szabóműhelybe főlszabacult, hozam alkalmazásba főlvették. Cim: a kiadóhivatalban.

Tisztelettel kérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, sziveskedjenek az előfizetési díjakat mielőbb beküldeni, hogy az „Ujság” küldésben fennakadás ne történjen.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, hétfőn, nov. 14-én:

Miss Hobbs

Vígjáték 4 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, kedden november hó 15-én:

Válás után.

SZÍNHÁZ.

* Katona József emlékezete. Ez-élt jó nyolc évvel ezelőtt Tokodi János uram drámája került ki győztesen a kolozsvári színműpályázatból. Bank-bán, a legjelesebb magyar tragédia fel sem tűnt a bírálatnak s egyetlen jó szóval sem bíztatták szerzőjét irodalmi működésének folytatására. Lehet annak is hetven éve, hogy Bank-bán először színpadra került Kolozsvárt. A legnagyobb magyar színészek egyike választotta jutalomjátékául. És a hatalmas színpadi mű elbukott a kolozsvári színpadon mint egy fércdráma, vagy mint egy lehetetlen helyzetek teremtő, szomorú kimenetelű vígjáték. Bizony még jó idő eltelt azután míg felfedezték a nagy kincset, minőt azóta sem alkotott senki, magyar földön. Egy ideig állandóan műsoron volt a Bank-bán. A Nemzeti Színházban majd minden héten azt adták. A ripacsársulatok azzal vonultak be a színpad bódékba és azzal vették bucsút a nagydémüt, tojással és aszaltszilvával fűző közönségtől. Ma már csak ritkán kerül műsorra a nagy tragédia. Valami ünnepies alkalomnak kell lennie, hogy megjelenjen a színpadon a „nagy ure.”

Ilyen ünnepies alkalomból: Katona József születésének évfordulója alkalmából került előadásra tegnap délután a kolozsvári Nemzeti Színházban a Bank-bán. Ifjúsági előadás lévén, a nézőtér zsúfolásig megtelt. Három óra előtt már jóval ki volt téve a pénziárnál a táblácska: „Minden jegy elfogyott”. A bevezető előadást dr. Versényi György felső leányiskolai tanár, az ismert tollal tartotta. A sablonról eltérő, világos s kerekded előadást nagy élvezettel hallgatta meg a közönség. A bevezető előadás után felzúgott tapsvihár csillapultával, megkezdődött a tragédia előadása.

A főszerepben Szakács Andor nem ért el nagy sikert, mint rendesen, bár alakítása ellen nem emelhető kifogás. Szerencsétlen gondolat volt az, hogy Melinda szerepét Lukács Juliskának osztották ki. Tövélygynél sokkal jobb kézben lett volna és a Tövélyginek jutott szerepben Lukács is jelentősebb sikert ért volna el. Ettől eltekintve, az előadás jó volt és a szereplőket többször a lámpák elé szólították.

(k.)

Táviratok

Királyi vadászatok.

Gödöllő, nov. 14.

Tegnap az isaszegi fenyvesben volt hajtóvadászat, a melyben ő Felsége, Lipót bajor herceg, József Ágost kir. herceg és a kíséret vett részt. Terítékre került 44 darab különféle vad. József Ágost és Augustus főhercegnő tegnap este 8 órakor visszatértek Budapestre. Őfelsége holnap reggel 5 óra 30 perckor Budapestre utazik, honnan délután 5 órakor tér ismét vissza Gödöllőre.

Egyházmegyei értekezlet.

Torda, nov. 13.

A nagy-enyedi református egyházmegye a napokban Felvincen értekezletet tartott Veress Károly elnöke alatt. Istentisztelet után Balogh Sándor bodoni pap „Az egyház viszonya az államhoz” című dolgozatát olvasta fel, míg Lovassy Andor megyei főjegyző, egyházkerületi követ, a geszti papról olvasott fel derűs dolgokat.

Felolvas szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.

A13-ik osztálysorsjáték

1904. nov. 24-én és 25-én megtartandó húzásához

Osztálysorsjegyek

az eredeti áron vehetők

1/1 1/2 1/4 1/8
12 kor. 6 kor. 3 kor. 1-50 kor.

Erzsébet-szanatorium sorsjegyek

húzás 1904. decz. 1-én

főnyeremény 30,000 korona

rendes napi árfolyamon kapható nagyobb tételben is.

Videki megrendeléseket szívesen fogadunk és azonnal elintézzük.

Magyar leszámítoló és pénzváltó bank erdélyrészi fiókosztálya.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29 sz.

(Bánffy-palota.)

A világhírű Münchener Pschorr-Brau

poharaként is kapható

Deák Ferencz-utca 8. sz.

tisztelt: PFERSCHY J.

326. Diázokmányai kiállításával 10-100

Bernáth E. Sándor varrógépek kerekpár

nagy rakára és hangszer-üzletje Kolozsvár

3. sz. kir. posta- és táv. szállítója

Összes áruimat havi részletekre is adom és azokért 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítással és melioráció berendezett mechanikai műhelyben a javításokat gyorsan és jutányos árban fésztem. Nikkelezéseket, különféle színű emaillezéseket saját fűrdőben és kemencében állítok elő.

Kerekpárkölösöző osztályt Telefon 412.

tartok fenn!

Képes sorsjegyeket adok hátréknak!

Uj üzlet!

„A lap király” kalap és s pka raktárát!

Uj üzlet!

Hirdetések

a legolcsóbb árban GOMBOS FERENCZ könyv-nyomdájában vétetnek föl.

Dr. BIRÓ-féle 3550 13-*

RHEUMA-SZESZ

Kipróbált szer mindenféle csúszos fájdalom ellen.

Kapható: a „Wolff” gyógyszerárban, Kolozsvárt.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR RÉPÁTI

BÁTHORI-FORRÁS ÉGÉNYEZS GYÓGY-SAVANYÓVÍZET

M. str. Békéscsaba-utca 12. (Fő tér) 1900. évi.

1903. évi termésű, legfinomabb szénából készített

széna-szacska

100 netto kilogrammonként 10 koronáért kapható — csak 100 kg. felüli vételnél —

Czell Frigyes és fiai

Téglás-utcai szeszgyárban.

Megjegyzés. Tapasztalataink szerint a széna-szacskából, viszonyítva a vágatlan szénohoz, legfeljebb csak 1/3 rész szükséges és ezáltal legalább 1/3 rész széna megtakarítatik. Ha a marha vagy ló kezdetben ezen táplálékot szokatlanságból nem is szívesen enné, biztos, hogy 4 nap alatt jobban fogja kedvelni minden vágatlan szénnél.

3558 3-6

Kiadó lakás!

Honvéd-utca 52. szám alatt

4 szoba, konyha, fürdőszoba, üveges verandával

kiadó

A lakáshoz esetleg istálló is van!

Értekezhetni bármikor lehet ugyanott.

Páratlan a maga minőségében!

A világhírű erdélyi hegyaljai tisztán kezelt valódi és természetes

ÖTVÖS-BOROK!

ÖTVÖS DÁNIELNÉ bornagykereskedő pincéjéből Kolozsvárt, Óvár, Bocskay-u. 1.

Ajánlja különlegességeit: Leányka, Asszu édes, Asszu finom, Sauvignon, Samillon, Muskotály, Rizling, Som, Egri bikavér és Carbenet.

A Müncheni „Pshor” és I. „Pilseni” sörfőzdéknek erdélyrészi vezérképviselője.

A sörök október hó 10-én kerülnek forgalomba. 3541 16-100

Minden megbízást teljesít. — Nagyban eladásnál magas jutalék. — Üvegek kölcsön.

— Bizományi raktárak: —

Fuhrmann Károly fűszerkereskedő Wesseli Miklós-utca 6. Telefon 429. — Adi László fűszerkereskedő Deák Ferencz-utca 17. Telefon 470. — Körösi Ákos fűszerkereskedő Tivoli és Deák Ferencz-utca sark. Telefon 432. — Kövendi Károly Kossuth Lajos-utca. Haller-ház. — Veress László Monostori-út 35. Telefon 401. — Bühm Konrad Jókai-utca 11. szám. Telefon 305. — Irimias Tivadar Arany János-tér 2. — Nyisztor Gergely Hunyadi-tér 6. — Balogh János Trefort-utca 20. — Bárdi Sándor Akácfa-utca 8. — Nyikora Anna Rudolf-tér 64. — Kondász Dániel Mátyás király-tér 25.

Elsőrangú könyvnyomdai

GOMBOS FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 12. szám.

Telefon-szám 204.

Gazdagon felszerelt könyvnyomdám-ban gyorsan, izléssel és a legújabb nyomdai munkákat, ugymint:

- irodalmi műveket,
- tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, napi, heti- és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, üzleti könyveket; — ugyszintén eljegyzési kártyákat, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászati tanult, az erdélyi részeken a mai napig is a legjobb hírnévnek örvendő könyvnyomdám négy gyorsajtóval és a legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő betűanyaggal szereltem fel, úgy, hogy bármilyen könyvnyomdai munkák izléssel és szakszerű kiállítás tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bármely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállok a versenyre.

Minthogy pedig könyvnyomdám magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert ugy a szép és csinos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy nagyszabású vidéki megrendeléseket leggyorsabban és kifogástalanul eszközölök.

Ugyszintén a nagydémüt olvasó közönség szíves figyelmébe ajánlom

„UJSÁG”

függetlenségi és 48-as Kossuth-párti politikai napilapomat, mely önálló vezércikkein kívül, távirati- és telefon-jelentéseivel a legkorábban, a budapesti lapokat is megelőzve, számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:

Égész évre 24 kor.

Fél évre 12 „

Negyed évre 6 „

Mutatványszámok 8 napig ingyen és bérmentve.

A n. é. közönség nagybectu pártfogását és bizalmát továbbra is kérve teljes tisztelettel

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos, az „UJSÁG” pol. napilap kiadóulajdonosa.

Könyvnyomdám áthelyeztem

Deák Ferencz-utca és Minorita-utca sarkán levő saját házamban e célra épült külön helyiségbe.